

20. 12. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společenská odpovědnost při zadávání veřejných zakázek

Ač společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek není českými zákony přesně definováno, přesto lze v zákoně č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) vyčíst jednoznačnou snahu zákonodárce umožnit zadavatelům maximalizovat užitek za vynaložené prostředky tak, aby dosáhli nejlepšího možného poměru mezi kvalitou plnění a vynaloženými prostředky. Odpovědným zadáváním je přitom myšlen chytrý a strategický postup, při kterém zadavatel pořizuje dodávky, služby nebo stavební práce, které potřebuje, a současně vynaložením těchto nezbytných prostředků cíleně podporuje některé pro společnost prospěšné oblasti.

Odpovědné zadávání veřejných zakázek je ve členských státech Evropské unie regulováno zejména směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU, o zadávání veřejných zakázek a zrušení směrnice č. 2004/18/ES (dále jen „zadávací směrnice“). Zadávací směrnice udává jasný trend do budoucna, stanovuje cíle a priority zahrnující udržitelný rozvoj, etické nákupy, zohlednění sociálních aspektů, podporu důstojných pracovních podmínek, podporu zaměstnanosti, praxe a vzdělávání, podporu malých a středních podniků označovaných též jako sociální podniky.

Zadávací směrnice zejména reaguje a v úvodu výslovně odkazuje na strategický dokument „Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“. Účelem tohoto dokumentu je zvýšit efektivitu veřejných výdajů, podpořit účast malých a středních podniků ve veřejných zakázkách a podpořit zadavatele k využívání veřejných zakázek k dosažení společných společenských cílů, včetně trvale udržitelného růstu, sociálních a environmentálních aspektů.

Právní úprava obsažená v ZZVZ na zadávací směrnici reaguje konkrétními ustanoveními, která oproti dřívější úpravě dává zadavatelům více jasněji popsanych možností, jak zadávat veřejné zakázky i s důrazem na společenskou odpovědnost. Při pohledu na starou zákonnou úpravu totiž vznikaly pochybnosti o legálnosti takového postupu vedoucí k tomu, že z opatrnosti se zadavatelé k odpovědnému zadávání veřejných zakázek uchýlovali jen zřídka, příp. s velkými obavami. Nová právní úprava přinesla zadavatelům v této otázce, a koneckonců i v jiných oblastech, větší flexibilitu a méně formalismu, umožňující naplnit při zadávání veřejných zakázek principy 3E (hospodárnost/economy, účelnost/ efficiency, efektivnost/effectiveness). Prvky odpovědného zadávání se mohou promítnout do zadávacího řízení v několika fázích, resp. v podmínkách zadavatele, ať už při samotné přípravě prostřednictvím předběžných tržních konzultací, ve zvláštních podmínkách plnění veřejné zakázky, v požadavcích zadavatele na kvalifikaci dodavatele, v kritériích

hodnocení nebo v samotné smlouvě na plnění veřejné zakázky.

Konkrétními ustanoveními upravujícími instituty využitelné pro odpovědné zadávání tedy jsou: předběžné tržní konzultace (§33 ZZVZ), rozdělení veřejných zakázek na části (§ 35 a navazující § 101, odst.2, 3 a 4 ZZVZ), podmínky účasti v zadávacím řízení (37 ZZVZ), vyhrazené veřejné zakázky (§ 38 ZZVZ), podmínky pro uzavření smlouvy (§ 104, odst. 1 ZZVZ), přímé platby poddodavatelům (§ 106 ZZVZ) a samozřejmě též hodnocení nabídek (§ 114 a násl. ZZVZ). Některé z těchto institutů jsou dále stručně popsány.

Podle ustanovení § 33 ZZVZ má zadavatel právo vést předběžné tržní konzultace jak s odborníky, tak i s případnými dodavateli s cílem informovat dodavatele o svých záměrech a požadavcích a připravit zadávací podmínky tak, aby vedly k co nejefektivnějšímu výsledku. Dodavatelé tak mají možnost se k parametrům veřejné zakázky vyjádřit, příp. nastítnit možnosti trhu. Zadavateli tento způsob přípravy veřejné zakázky umožňuje získat více relevantních informací o možnostech dodavatelů, na které pak může vhodně reagovat v zadávací dokumentaci, a eliminovat případné riziko nesplnitelnosti jeho požadavků. V případě tohoto postupu je pak zadavatel povinen sdělit informace, které jsou výsledkem předběžné tržní konzultace, označit je v zadávací dokumentaci a identifikovat osoby, které se na předběžné tržní konzultaci podílely. Za účelem transparentnosti lze přitom doporučit vyhotovit o jednání za účelem předběžné tržní konzultace písemný záznam.

Rozdělení veřejné zakázky na části umožňuje zadavateli postupovat při výběru dodavatele každé části odděleně za předpokladu neobcházení povinností stanovených zákonem. Tento postup umožní účast vyššího počtu malých a středních podniků, zpravidla lokálních dodavatelů s pozitivními dopady na nezaměstnanost v daném regionu a zvýšení konkurence na trhu.

Mnoho společensky odpovědných cílů lze pak naplnit prostřednictvím zadávacích nebo smluvních podmínek zadavatele. Zpravidla to budou podmínky, které se vztahují k vlivu na životní prostředí, sociální důsledky předmětu veřejné zakázky, příp. dopadající do oblasti inovací. Jedná se o podmínky, které dodavatel musí splnit, aby mohl být vybrán, příp. aby s ním jako s vybraným dodavatelem mohla být uzavřena smlouva na plnění veřejné zakázky. Příkladem může být například podmínka účasti v zadávacím řízení stanovující dodavateli povinnost zaměstnat osoby znevýhodněné na trhu práce, dlouhodobě nezaměstnané, příp. povinnost poskytovat ekologicky šetrné plnění apod.

U vyhrazených veřejných zakázek může zadavatel stanovit v oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo ve výzvě k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení, že se zadávacího řízení může účastnit pouze dodavatel zaměstnávající na chráněných pracovních místech podle zákona o zaměstnanosti alespoň 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců, přičemž splnění této podmínky nelze prokázat prostřednictvím jiných osob.

Z hlediska zadávacího řízení je klíčovou zejména fáze hodnocení nabídek, která poskytuje značný prostor zadavatelům vybrat dodavatele, který při splnění všech zadávacích podmínek zadavatele nabízí současně něco navíc v oblasti společenské odpovědnosti. Zadavatel v tomto případě může stanovit taková hodnotící kritéria podle ekonomické výhodnosti stanovující poměr nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality. Kvalita pak může být určena kritérii kvalitativními, environmentálními, inovačními a sociálními. Dle zadavatelem určené váhy jednotlivých kritérií lze ohodnotit nabídky dodavatelů a vybrat ekonomicky a kvalitativně nejvýhodnějšího dodavatele.

Závěrem lze shrnout, že ke společenské odpovědnosti při zadávání veřejných zakázek lze postupně směřovat, a v praxi se tomu již tu a tam děje, neboť je to v souladu s českou a evropskou právní úpravou a přináší to možnost jak dosáhnout maximální hodnoty za vynaložené finanční prostředky,

přivést zlepšení a inovace skrze dodavatele, napomoci lokálnímu sociálnímu a ekonomickému rozvoji a v konečném důsledku rovněž i zvýšit reputaci zadavatele.

Adéla Šípová

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

e-mail: wl@weinholdlegal.com

Tel.: +420 225 385 333

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)